

POSLOVATI U NOVONORMALNOM - razgovor sa Matijom Brlošićem

22 Svi 2021

Momir Divjak

Hitova: 428

Zadnje dvije godine svima su nam je donijele probleme, pa tako i poljoprivrednim proizvođačima.

O tomu smo kao i drugim aktualnostima u poljoprivredi razgovarali sa **Matijom Brlošićem, zamjenik predsjednika Hrvatske poljoprivredne komore.**

U prvom lockdownu nastali su problemi jer su mnogi imali poljoprivredne površine, osim u mjestu prebivališta i u susjednim jedinicama lokalne samouprave, a negdje i u drugim Županijama, pa su im za obavljanje poslova i odlazak na te njihve trebale propusnice. Također su im probleme donijela i zatvaranja trgovina sa rezervnim dijelovima za poljoprivredne strojeve baš u jeku proljetne sjetve. Ipak se rješenje našlo, a na sreću u to su vrijeme radile prodavaonice repromaterijalom, pa su ga poljoprivrednici mogli na vrijeme nabaviti.

-U žetvi smo svi bili malo iznenađeni prinosima jesenskih kultura, a bili su poprilično dobri, izuzev cijene. I za proljetne usjeve također možemo reći isto, izuzev nekih mikrolokacija, gdje je zabilježena izuzetna suša. Mogli bismo poprilično pozitivno ocijeniti ovu godinu da nije došlo do otežanoga plasmata poluproizvoda, dakle junadi, svinja. Tu je bilo dosta problema, kao i sa niskim cijenama.

Jesmo li i koliko uspjeli osvjestiti baš ove godine u korona krizi da je poljoprivreda zapravo jedna od strateških grana Hrvatske?

-Mi smo se kao Hrvatska poljoprivredna komora trudili i naglašavali gotovo deset godina, od kada je Komora i osnovana, kako je proizvodnja hrane najvažnija. Imali smo i rat, a Hrvatska je prošla tu agresiju bez pomanjkanja hrane, za razliku od, npr. BIH gdje je bilo potpuno drugačije. Pojavom COVID-19 naglasak je ponovo stavljen na tu temu. Rekao bih da se **po prvi puta možda ozbiljno otvorila ta tema i od strane Ministarstva poljoprivrede i drugih subjekata da je itekako važno imati proizvodnju kvalitetne hrane za vlastite potrebe i po pristupačnim cijenama.** Da smo puno odmaknuli naprijed baš ne vidim, ali počelo se pričati, određene mjere se pokušavaju uvesti i od strane Ministarstva i mislim da su svi shvatili da je ta samodostatnost proizvodnje hrane nužna i potrebna. Međutim još uvijek nisu povučene mjere koje bi to i pratile.

Kada ih očekujete i vjerujem da ćete o tomu intenzivno razgovarati jer je potrebno da i Hrvatska bude samostalnija u proizvodnji hrane da bi što manje ovisila o uvozu. Vidimo i u drugim zemljama da se okreću vlastitim proizvodnjama.

-Vjerujemo da će nadležni, koji o tomu odlučuju, shvatiti da će nam to biti malo lakši put nego do sada. Očekujemo da će se i novo programsko razdoblje 2021-2027, koje također daje prednost samodostatnoj proizvodnji hrane za vlastite potrebe, tomu doprinijeti. Nadamo se da ćemo ta sredstva usmjeriti prema poljoprivrednim proizvođačima. Vidimo pozitivne promjene i kod ostvarivanja poticaja. Imali smo to nekada prije. Morate, dakle, najprije imati referentni prinos. Zajednička poljoprivredna politika ne kaže da to tako mora biti, ali određeni dio sredstava koji se plaća kroz prethodno vezane potpore drago mi je da Ministarstvo uvjetuje da se određena količina toga proizvoda mora na određenoj površini i proizvesti da bi se ta financijska sredstva i ostvarila. To je jedan mali korak po kojemu vidimo da se počinje uvažavati proizvodnja.

Foto: agroklub.hr

Je li došlo u ovoj godini do smanjenja uvoza i kako stojimo sa izvozom vlastitih poljoprivrednih proizvoda?

-U zadnjih nekoliko mjeseci mogli smo čuti da je **upravo rastao izvoz poljoprivrednih proizvoda**. Na žalost, to su primarni proizvodi pšenica, kukuruz, soja koji su tu bilancu ipak malo popravili. Dobra je stvar da smo poprilično te robe izvezli, ali loše je što se radi o poluproizvodima na kojima se nije puno zaradilo. Oni koji su tu robu kupili sigurno će stvoriti i po desetak puta novu dodanu vrijednost i osjetit će dobrobit te naše primarne poljoprivredne proizvodnje. Ipak nadamo se da ćemo primarne proizvode zadržati, da će ih pojesti stoka i da će se pretvoriti u meso, mlijeko...te da će **u izvoz ići dodana vrijednost tih naših poljoprivrednih proizvoda**. Za to smo dobili i podršku Ministarstva regionalnoga razvoja jer se planira u narednom periodu investirati značajna sredstva i iz drugih fondova za prerađivačke kapacitete.

Je li i koliko OPG-ima u Hrvatskoj omogućeno korištenje mjera Vlade u korona krizi?

-Vjerojatno se sa mnogom dio ljudi neće složiti. Naime, Ministarstvo poljoprivrede koje kreira te mjere omogućilo je korištenje nekoliko njih i rekao bih da se ministrica poprilično dobro snašla, jer se gotovo svaki mjesec šalje EU komisiji određen niz mjera za pomoć kroz mjeru 21. da bi se pomoglo ugroženim sektorima. Pravo na te mjere imaju oni poljoprivrednici kojima je to osnovna djelatnost, koji proizvode i koji plaćaju obaveze državi, što je i bio uvjet za dobivanje pomoći. Dugo smo zagovarali da treba podržati one poljoprivrednike koji su korektni i ne stvaraju gubitke. Držim da je Ministarstvo u tome napravilo jedan značajan iskorak, pogotovo kada znamo da ima još nekoliko mjera koje se najavljuju iz EU komisije i koje će u narednom razdoblju biti plasirane prema poljoprivrednim proizvođačima.

Je li i koliko reda uvedeno Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, koji se jako puno puta mijenjao i zašto je to tako?

-I mi se pitamo zašto. Mijenjao se 16, 17, 18 puta... i ne znamo više koliko puta se mijenjao. Vjerojatno dolaskom svakoga ministra dolazilo je i do promjena toga Zakona i ne znamo zbog čega se to radi. Problem je po meni u nekih 300.000 ha državnog okupljenoga zemljišta koje bi svi htjeli obrađivati pa se onda pišu zakoni, pokušavaju se uvjeti prilagoditi nekakvim novim poljoprivrednicima ili onim starim. Interes za zemlju je itekako porastao nakon novog ZPP-a od kada se počelo plaćati po površini. I od 2014. je počelo to veliko zanimanje za zemlju gdje su novopečeni poljoprivrednici izračunali da bi mogli dobiti određena financijska sredstva, a da na tom zemljištu ne moraju ništa proizvoditi i od toga trenutka i počinje jagma za tim državnim zemljištem. Možda se i zbog toga Zakoni mijenjaju. **Mi uporno držimo da državno poljoprivredno zemljište trebaju i moraju obrađivati oni koji to već sada rade uz uvjet da imaju održivu poljoprivrednu proizvodnju, da im je to osnovna djelatnost, da plaćaju obaveze državi i da žive u tom ruralnom prostoru bez obzira kojom se poljoprivrednom proizvodnjom bavili.**

Nadamo se da će i ovaj novi Zakon sve to uzeti u obzir i da će biti bolji od dosadašnjega, ali i u nadi da će i dalje zemljište ipak obrađivati oni koji su i do sada kvalitetno radili te da će priliku dobiti i neki novi mladi poljoprivrednici.

Ima li učinaka od projekta Vlade RH „Slavonija, Baranja i Srijem“ i u kojoj mjeri?

-Tu se puno priča da su ogromna sredstva uložena. Pretežno su uložena u infrastrukturu. Danas sela imaju kanalizaciju, ceste, nogostupe, vrtiče što je prije nekoliko godina bilo nezamislivo. To je dobro i nužno kako bi se zadržalo ljude u ruralnom prostoru. Možda bi bilo bolje da se dio sredstava utroši i **na izgradnju prerađivačkih kapaciteta, industrijskih postrojenja**. Za sada to nismo imali, ali očekujemo, barem mi ovdje u Osječko-baranjskoj županiji, da izgradnja ovoga Regionalnoga centra velike hladnjače koja će biti financirana iz tih sredstava da će ona biti jedan zamašnjak u proizvodnji voća, povrća i to bi onda i bio jedan pravi put. Držimo da je taj projekt direktno korist poljoprivrednim proizvođačima, a nešto ulaganja ima i u sustave navodnjavanja, ali što ćemo navodnjavati ako

nemamo proizvode gdje skladištiti, preraditi i takve prodati. Možda se moglo i puno više, ali evo i osobno sudjelujem na tim sjednicama i činjenica je da se o poljoprivredi razgovara sve više, a vidimo i da se polako povećavaju i te investicije koje se direktno tiču poljoprivrede. Poljoprivreda je izuzetno skup posao i moramo uložiti puno sredstava da bismo ju podigli i da bi bila održiva pogotovo po novim smjernicama Zajedničke poljoprivredne politike. Mi za razliku od jedne Švicarske ulažemo malo u poljoprivredu. U Švicarskoj su investicije po hektaru 15-20 puta veće nego što su u Hrvatskoj.

Kakva je budućnost hrvatskog poljoprivrednog proizvođača na vlastitoj zemlji s obzirom da i moratorij na prodaju zemljišta strancima istječe 2023.?

-Iskoristili smo onu mogućnost 7 godina plus 2 da se prolongira prodaja poljoprivrednog zemljišta strancima. Jedina sigurnost je, ono što mi zagovaramo, vlastito poljoprivredno zemljište. Govorili smo o Zakonu o poljoprivrednom zemljištu gdje se pokušava naći jedan zakon i napisati Pravilnik kome će se i kako dodijeliti to državno poljoprivredno zemljište. Riješno je samo zemljište koje obrađuju veliki sustavi i to na dugogodišnje koncesije. A sve ono što je namijenjeno OPG-ima tu nije riješeno gotovo ništa. Zemljište je pod privremenim ugovorima. A dobiti ugovor na dvije godine ne otvara nikakvu sigurnost. A nije sigurno ni da će to isto zemljište na slijedećem Natječaju isti poljoprivrednik i zadržati. Smatramo da bi bilo najbolje prodati državno poljoprivredno zemljište pod određenim kriterijima, ograničiti maksimalno površinu koja se može prodati po OPG-u i zemljište bi prioritetno trebalo njima i prodati. Zsigurno bi onda bila i daleko sigurnija poljoprivredna proizvodnja u RH. Trenutno takvo razmišljanje nemamo. I novi Zakon će reći da se najviše može prodati 50 ha državnog zemljišta, ali uz to imamo i ograničavajuće faktore, npr. zemljište koje graniči sa građevinskim. Okrupnjeno, komasirano zemljište se ne može prodati. Onda se pitamo što se to može kupiti od države?

Držim da je početak rješavanja problema u proizvodnji hrane da državno zemljište privatiziramo, prodamo OPG-ima i to je jedina sigurnost da će to gospodarstvo imati siguran temelj za daljnji razvoj. A da bi se država zaštitila, odnosno zemljište, može se staviti kaluzula da svatko tko ga kupi, ako ga poslije želi prodati, kako ne bi došlo do mešetarenja i manipulacija, onda pravo prvokupa ima država. I držimo da bi takvim uvjetima udarili prvi kamen temeljac za dobru, kvalitetnu i dugoročnu poljoprivrednu proizvodnju koja bi za nekih 5-10 godina mogla proizvesti hrane gotovo za sve naše potrebe u dovoljnim količinama- zaključio je **Matija Brlošić, zamjenik predsjednika Hrvatske poljoprivredne komore.**

Tweetaj

0 komentara

Sortiranje prema

Najstariji

Komentirajte...

[Facebookov dodatak za komentare](#)